

Gemeente,

De kunstenaar Goos Vreugdenhil maakte een glas-in-loodraam over het visioen dat Ezechiël beschrijft.

Levend Water heeft hij het kunstwerk genoemd.

Een klein stroompje ontstaat vanuit de nieuwe tempel in Jeruzalem en het water groeit aan tot een ondoorwaadbare rivier.

Overall waar het water komt, ontstaat nieuw leven.

Zelfs het water van de Dode Zee, beeld voor een plek waar alle leven, levendigheid, alle toekomst is verdwenen... zelfs dat water wordt weer levend.

Er zullen weer vissen zwemmen, het water brengt weer vruchtbaarheid.

Vreugdenhil beeldt de rivier uit als een waterval waar de vissen tegenin zwemmen, zoals zalmen dat doen.

Zij kunnen alleen hun doel bereiken omdat er levend water naar beneden stroomt.

Huub Oosterhuis gebruikt de term 'levend water' in zijn hertaling van psalm 1.

Door zijn interpretatie komt het beeld meer tot leven, krijg je er meer zicht op.

Hij betreft er ook het visioen van Ezechiël bij.

De psalm vertelt over het onderscheid tussen goed doen en niet goed doen.

Als je goed doet, ben je als een boom aan stromen levend water, dicht Oosterhuis.

Je draagt vrucht, goed doen brengt leven en heeft daarmee een uitstraling naar anderen.

Laten we eens op zoek gaan naar voorbeelden waar we iets van dat levende water op het spoor kunnen komen.

En dan kunnen we vervolgens voor onszelf nagaan hoe dat voor ons is.

Of het beeld iets in ons oproept, of ook wij iets ervaren van dat levende water, van een rivier die in ons of in deze wereld stroomt...

Een eerste voorbeeld: Afgelopen week riep de landelijke Raad van Kerken op om stil te staan bij Soedan.

Op een bepaalde manier heeft de situatie daar wel wat weg van een Dode Zee, waar het zoute water alle leven onmogelijk maakt.

Zuid-Soedan wordt al jaren geteisterd door een burgeroorlog en lijdt onder het enorme geweld tussen rivaliserende partijen.

Meer dan 2 miljoen mensen hebben inmiddels het land moeten ontvluchten, ruim 1,5 miljoen zijn ontheemd en 7,5 miljoen mensen zijn aangewezen op humanitaire hulp.

Ontvoeringen van vrouwen en kinderen, seksueel geweld, diefstal van vee en plunderingen zijn aan de orde van de dag.

Daarbij staat het land in de top drie van landen die het meest gevoelig zijn voor de gevolgen van de corona-crisis.

Dit klinkt behoorlijk uitzichtloos, maar toch zijn er stroompjes levend water te bespeuren.

De kerken in Zuid-Soedan spelen namelijk een cruciale rol in het vredesproces. Allereerst bieden ze praktische en pastorale ondersteuning aan slachtoffers van geweld. Daarnaast dragen ze bij aan verzoeningsprocessen tussen strijdende partijen.

De Raad van Kerken in Nederland heeft gevraagd om vandaag, aan het einde van de vredesweek, aandacht te besteden aan de situatie in Zuid-Soedan en te bidden voor het vredeswerk van de kerken aldaar.

Een tweede voorbeeld.

Komende week, op 1 oktober begint in Nederland de week van de Eenzaamheid. Eenzaamheid is vaak onzichtbaar voor anderen en soms zelfs ook voor jezelf. Voor sommigen is het een gevoel dat hen af en toe bekruipt, en voor anderen resoneert het altijd mee, in alles wat ze doen.

Het is daarmee wat ongrijpbaar maar daarmee niet minder intens.

Mensen zijn relationele wezens en kunnen er nu eenmaal niet goed tegen om veel alleen te zijn en vooral om weinig contact met anderen te hebben.

En wat de lockdown ook pijnlijk zichtbaar maakte: we kunnen er ook niet zo goed tegen om lang niet aangeraakt te worden.

We zijn gebouwd op contact en daar horen vanzelfsprekende aanrakingen bij.

Alleen al het geven van een hand doet iets met je, is als het ware een voelbare bevestiging van je bestaan.

Ik hoorde een begrafenisondernemer vertellen dat hij zeer geschokt was geraakt in de afgelopen maanden.

Hij noemde als voorbeeld een man die was overleden.

Bij de voorbereiding van de uitvaart vroeg hij om een foto hem.

Die kreeg hij, en hij zei: maar hebben jullie geen recentere foto?

De foto bleek vier weken ervoor te zijn genomen.

De man was door alle eenzaamheid en gebrek aan aanraking in een paar weken zichtbaar veel ouder geworden.

Deze begrafenisondernemer was dat in meer situaties tegen gekomen.

Mensen kunnen letterlijk verschrompelen van eenzaamheid.

Ook rond het thema eenzaamheid probeert de Raad van Kerken Nederland bij te dragen aan het laten stromen van levend water.

Zij zijn één van de organisatoren van de Week van de Eenzaamheid.

Allerlei bedrijven, gemeenten, organisaties en individuen in heel Nederland organiseren dan honderden activiteiten in het kader van het voorkomen en verminderen van eenzaamheid.

Laten we eens kijken of we wat meer kunnen inzoomen op dat levende water.

Water heeft als eigenschap dat je het niet kunt vastpakken.

Een rivier is elk moment anders, past zich altijd aan aan de omstandigheid, aan de bedding, aan de ondergrond, maar slijt soms ook wegen uit waar tot dan toe rotsen zaten.

Tamarah Benima geeft in haar boek "Joodser dan dit krijgt u het niet" veel interpretaties van de naam van God.
Ik ben die Ik ben, Ik zal er zijn, Ik ben zoals Ik ben, Ik ben die is, enzovoort.
In deze naam is veel ruimte voor invulling, juist door de ongrijpbaarheid ervan.
En dat heeft betekenis.
Elk gesproken en geschreven woord kan immers stollen in de geest van mensen.
Het is de behoefte aan houvast die bijna alle mensen hebben.
Maar niemand weet hoe God is.
Het niet-weten geeft een frisse geest en een opgen houding naar andere invalshoeken.
Het beeld van een rivier past daar goed bij.
In ieder mens kan die rivier op een eigen manier stromen en bedding vinden.
Ieder mens zal dat ook op een eigen manier ervaren.

In het boek 'in mij stroomt een rivier' schrijft Pieter Korbee: 'Geloven is: vertrouwen geven, zoals je dat doet als je zegt 'ik geloof in jou'.
Door te zeggen 'ik geloof in God' druk je dus je vertrouwen uit en daarmee verander je de wereld en ook jezelf.
Je wordt zelf een bron van geloof.
Dan gaat het er niet meer om wat je gelooft, maar dat je je overgeeft aan die oneindige bron. Dit is voor mij God, zegt Pieter Korbee.
Geloof is een grondgevoel, een diep besef, net als hoop en liefde.
Je kunt het contact ermee verliezen, maar het verliest jou niet.
Het wacht en stroomt weer verder.

Wat mijzelf er in treft is de *beweging* van water.
Altijd volgt water haar natuurlijke beweging.
Het gaat nooit tegen haar eigen aard in.
Ik herken dat bij mezelf als ik zoveel mogelijk bij mijn natuurlijke beweging blijf.
Als ik niet geforceerd ga doen, als ik niet ga koken omdat het moet maar als alles wat ik doe ontstaat vanuit een soort vanzelfsprekende flow.
Dan heb ik er ineens zin in om die kast eens op te ruimen.
Als tussendoor een vriendin belt heb ik daar tijd en aandacht voor, ik zit niet vast aan een tijdschema of dingen die moeten.
Zo'n flow ontstaat helaas niet elke dag.
Maar als het lukt om in die natuurlijke beweging te blijven, is het alsof alles vanzelf gaat. Sterker nog, alsof ik een beetje op vleugels ga.
Het lijkt wel of die stroom dan steeds sterker wordt waardoor er steeds meer dingen gebeuren die precies op het juiste moment komen.
Een goede ingeving, iemand die onverwachts belt, allerlei onverwachte zaken ontstaan dan en dragen bij aan de flow.
Voor mij is dat de rivier die in mij stroomt en waar ik de ene keer middenin sta, en een volgende keer ben ik m weer helemaal kwijt.

Zo vlinderen we langs verschillende vormen en voorbeelden waarin van levend water sprake is. En omdat dichters op de een of andere manier toch net wat dichterbij dat geheim kunnen komen dan wij, eindig ik met een kort gedicht van Joan Helen Zéguers.

Het heet Flumen.

In mij stroomt een rivier,
en met langzaam, vertellend water
kust zij haar boorden, en later
stroomt zij uit in de zee.

In mij stroomt een rivier,
en het leven stroomt met haar mee.
Slechts boorden ben ik, en water.
Slechts woorden ben ik, en zee.